

Catalunya ordena les eines per crear **ocupació**

Fruit de mesos d'intenses negociacions, aquest 11 de juny el Govern català, al costat de sindicats, patronals i administracions locals, va presentar en societat l'acord de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC). Aquest document, fruit del consens, pretén integrar les polítiques d'ocupació al Principat en un únic organisme, i posar especial èmfasi en la participació dels municipis i els pactes territorials.

La setmana passada, Joan Rigol, president del Parlament de Catalunya, rebia de mans del conseller de Treball, Lluís Franco, el resultat de molts mesos de negociacions que van culminar l'11 de juny amb l'acord de Creació del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), amb el suport explícit dels sindicats CCOO i UGT, les patronals Foment del Treball i Pimec-Sefes, així com l'Associació Catalana de Municipis i la Federació de Municipis de Catalunya. Un acord ampli que ha de permetre, segons el mateix conseller de Treball, "que els aturats -161.319 a Catalunya, segons l'atur registrat del mes de maig- trobin feina més ràpidament, que els que vulguin canviar de feina tinguin accés a major informació i que les empreses que busquin treballadors tinguin en el servei públic d'ocupació un referent".

Per aconseguir-ho, el Govern català, sindicats, patronals i administracions locals han dissenyat un organisme autònom, el Servei d'Ocupació de Catalunya, -adscriu i dirigit des del Departament de Treball-, que integrarà totes les polítiques destinades a facilitar l'entrada de treballadors en el mercat laboral: des d'actuacions en formació ocupacional i contínua, orientació professional, intermediació i foment de l'ocupació i l'autoocupació. Un servei, a més, plenament interconnectat amb el Consell Català de la Formació Professional, constituït encara no fa un any.

"En aquests moments els serveis d'ocupació de caràcter públic a Catalunya no eren útils ni a les persones que ho necessitaven ni a les empreses", assenyala

Ciriaco Hidalgo, secretari de Política Institucional de la UGT de Catalunya, "no era comprensible que la política d'orientació professional es mantingués al marge de la política de formació professional, o que aquesta formació professional estigués al marge dels canvis que es produeixen en el mercat laboral i que fos simplement fruit de l'oferta i demanda dels centres de formació".

La integració també serà bàsica per eliminar les disfuncions que s'han produït els últims anys a l'hora d'acostar les demandes de feina de les persones aturades a les ofertes de treball que realitzen les empreses, és a dir, la intermediació laboral. Segons Angelina Puig, responsable de l'àrea d'Acció Socioeconòmica de CCOO de Catalunya, amb el nou servei d'ocupació "es trenca finalment amb aquest estrany experiment dels últims anys, que havia comportat l'existència de dues xarxes informàtiques totalment aïllades, que impossibilitava en molts casos conèixer quina era la situació real del món laboral català".

Unificar xarxes d'informació.

Quan el govern socialista va dur a terme la Reforma Laboral del 1994 -que va trencar el monopoli de l'INEM i va obrir la possibilitat de crear agències privades de col·locació-, el Govern català va decidir posar en marxa una agència a àmbit autonòmic, el Servei Català de Col·locació (SCC), que va començar a caminar el 1995. Dos anys després, la Generalitat de Catalunya va rebre totes les transferències per gestionar les polítiques d'ocupació i ben aviat va canviar els rètols de les oficines de l'INEM pel d'Ofi-

Els signants de l'acord sobre el servei d'Ocupació a Catalunya, en matèria d'empleament i formació, posen el passat 11 de juny. D'esquerra a dreta, Josep González, Joan Rosell, Lluís Franco, Artur Mas, Josep Maria Álvarez, Angelina Puig i Pilar Blasco.

cines de Treball de la Generalitat (OTG).

“Era un contrasentit –assegura Hidalgo– que sota un mateix barret, que era el de la Generalitat de Catalunya, hi hagués dos sistemes, que no es parlaven entre si i que tampoc estaven interconnectats amb les xarxes d'informació ni a àmbit estatal, ni a àmbit europeu. Llavors es produïen situacions irrealment, com per exemple que mentre les OTG tenien 160.000 aturats registrats al conjunt de Catalunya, el SCC en tenia 430.000.” El nou servei públic d'ocupació treballarà amb un sistema d'informació únic, coordinat amb el servei públic espanyol –probablement a partir del març del 2002– i l'europeu –la xarxa Eures–.

Reordenar les estructures existents havia esdevingut necessari, però l'acord signat el passat 11 de juny encara va més enllà. Catalunya no és la primera a crear un servei públic d'ocupació –el País Valencià, les Illes Balears, Navarra, Madrid..., ja tenen serveis públics d'ocupa-

ció en marxa o en procés de gestió– però sí que incorpora dos valors afegits: els municipis i la política de pactes territorials. L'aposta és per un servei descentralitzat, amb una participació destacada de les administracions locals i dels pactes d'ocupació que es puguin impulsar des del mateix territori. Josep Hallado, director de Relacions Laborals de la patronal de la petita i mitjana empresa Pimec-Sefes, assenyalava que “el que estem facilitant ara és la territorialitat. Vam dissenyar un gran Pacte per l'Ocupació a Catalunya el 1998 –que va esgotar la seva vigència l'any passat–, però ara el que busquem són els valors afegits, les situacions específiques de cada territori”.

De pactes territorials a Catalunya ja n'hi ha prop d'una quarantena en aquests moments, fruit d'acords entre ajuntaments i agents socials, però absolutament desarticulats entre si ja que fins ara no s'havien tingut en compte com un instrument propi que calia impulsar des

d'un servei públic d'ocupació. Això està en procés de canvi, d'acord amb la política impulsada des de la mateixa Comissió Europea que ja el 1996 va decidir impulsar experiències pilot en pactes territorials per a l'ocupació per comprovar si el treball en conjunt d'agents socials, administració pública i associacions ciutadanes, milloraria les estratègies per crear ocupació i desenvolupar el territori.

A Catalunya, l'experiència pilot es va traduir en el Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental, signat el 12 de març del 1997 i impulsat per la Generalitat, el Consell Comarcal del Vallès Occidental, en representació dels 23 ajuntaments de la comarca, els sindicats CCOO i UGT, i les dues patronals majoritàries del territori. Olga González, coordinadora del Pacte, valora positivament l'acord de creació del nou servei públic d'ocupació perquè “significa un marc normalitzat per als pactes territorials, que millorarà el seu funcionament. Podrem transferir

bones pràctiques d'uns municipis a uns altres i, en definitiva, es treballarà per una major cohesió territorial". Amb 4.000 milions de pessetes de recursos en el primer any d'execució (1998-1999), el Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental ha aconseguit la creació directa de 646 llocs de treball i la inserció en el mercat de treball d'11.100 persones fruit de la formació duta a terme.

La participació del món local en les polítiques d'ocupació també rep una valoració molt positiva de Rafael de Yzaguirre, secretari general adjunt de l'Associació Catalana de Municipis (ACM): "El que més valorem és que a partir d'ara tots els recursos s'han de distribuir arreu del territori, no necessàriament s'han de concentrar en unes àrees determinades seguint únicament criteris demogràfics. El que volem és fomentar la participació d'ens locals en polítiques ocupacionals que fins ara no s'havien pogut desenvolupar, bé perquè els municipis no tenien prou recursos, bé perquè alguns sindicats no tenien una estructura prou consolidada, o perquè l'administració creia preferible invertir a Cornellà o Barcelona, que en altres llocs."

Dotar de finançament aquests nous instruments és una qüestió que cal resoldre. Des de la UGT de Catalunya es demana que els pressupostos de la Generalitat per al 2002 destinin una partida extraordinària per un valor de 10.000 milions de pessetes, per cobrir les necessitats de recursos humans, tècnics i estructurals del nou servei d'ocupació de Catalunya. També des de la Federació de Municipis de Catalunya, Francesc Castellana, vicepresident de la Comissió d'Ocupació i Promoció Econòmica, recorda que el Govern català "té un deute de més de 4.000 milions de pessetes amb els ajuntaments, en concepte d'endarreriments en programes de gestió de polítiques actives". Per al conseller Lluís Franco, aquestes són qüestions que caldrà tractar en el consell de direcció del SOC, "procurant fer d'aquest un organisme totalment eficaç, a través d'un ús racional dels recursos".

De moment, el Servei d'Ocupació de Catalunya és una proposta consensuada que han d'acabar de concretar els grups parlamentaris catalans, i elaborar una

El nou servei públic d'ocupació aposta per un sistema força descentralitzat.

lleï, que ordenarà el sistema ocupacional català i crearà aquest nou organisme, que podria començar a funcionar a partir del 2002, si els tràmits parlamentaris s'agilitzen.

"El més important és que realment sigui un servei útil, i perquè ho sigui és necessari que les persones que no tenen feina en trobin. I que les organitzacions patronals que formaran part d'aquest servei públic d'ocupació impulsin que les seves empreses associades utilitzin aquest servei per buscar les persones que necessiten", reclama Angelina Puig, de CCOO.

No només ho diuen els sindicats, sinó també les patronals i la mateixa administració: l'empresari no utilitza majoritàriament els serveis públics d'ocupació per trobar els treballadors que li fan falta, sinó que opta per altres mecanismes, com que corri de boca en boca, a través dels seus treballadors i familiars, etc. "Com a molt, en un 18% dels casos l'empresari s'adreça als serveis públics d'ocupació per cobrir un lloc de treball. En el 82% restant, ho fa per altres vies", assegura José Luis Salido, director del departament de Relacions Laborals de Foment del Treball, "i això no ho canviarem per molt bon servei públic que

tinguem. Ara bé, la Generalitat té l'obligació de tenir un control sobre les persones aturades perquè això té uns efectes després amb unes prestacions. Llavors el que ha de fer és garantir un servei que sigui el més proper al ciutadà, àgil i eficaç, que funcioni com un rellotge i que doni resposta adequada als perfils que se li demanden". Segons Salido, caldria definir millor quines són les funcions que han de tenir els diferents agents en els pactes territorials i les mesures locals, i evitar que la creació d'un nou organisme autònom, com el SOC, generi més burocràcia en el sistema.

Més competències. Integar les polítiques en matèria d'ocupació, però, no és suficient. Des dels sindicats i des de l'administració catalana s'ha aprofitat l'ocasió per tornar a reclamar les polítiques passives, és a dir, poder gestionar les prestacions per atur, així com la capacitat d'intermediar en les ofertes laborals dels treballadors immigrants. El conseller de Treball, Lluís Franco, assegura que "legalment es pot fer la transferència de la gestió de les polítiques passives. On hi pot haver discrepàncies és en els recursos que aglutina la caixa de la Seguretat Social, no en la gestió. Però la realitat és la que és, i aquesta és una actitud que el govern de Madrid no comparteix".

En temes d'immigració, els empresaris també estan interessats a clarificar la situació. Segons Josep Hallado, de Pimec-Sefes, "per fer una bona política migratòria i que hi hagi una conscienciació social important que la immigració és necessària, el que hem de fer és tractar amb molta cura l'atur que tenim en aquests moments a Catalunya. Però això només serà possible amb una clarificació individualitzada del registre de demandants d'ocupació. Un per un, noms i cognoms, i veure per què aquests treballadors que estan en atur no accepten les ofertes que donen les empreses per crear ocupació".

L'aposta pel canvi està feta i l'acord compta amb el consens més ampli dels que s'han signat fins ara. El repte està ara a aconseguir traduir aquest consens en polítiques transparents i de qualitat.

Bàrbara Amorós